

НАШИ СРЕДБИ: ЗОРАН ПЕТРОВСКИ

Наслов со повеќе асоцијации

Софија ГУРОВСКА

Историчар на уметноста, од 1980 вработен во Музејот на современата уметност како кустос, од 1993 директор на Музејот со звање виш кустос, автор на околу 20-тина изложби меѓу кои македонското учество на претпоследното Биенале во Венеција и „Апстрактното сликарство во Македонија до 1960-90 година“ организирана во 1992 во МСУ, Зоран Петровски во моментот е актуелен соговорник поради подготвувањето на изложбата на 25 млади македонски уметници, која на отворањето во петокот вечерта во МСУ од публиката беше доживеана како голем ликовен настан.

● **Насловот на Вашата авторска изложба е „9 1/2: Нова македонска уметност“. Ке ни објасните ли за каква поставка станува збор?**

Значи, целта беше разновидноста на појавите да се прикажат во оваа деценија ипол. Можеби веднаш ќе бидам контрадикторен но, изложбата нема за цел да оди бескрајно во ширина и да наликува на ДЛУМ-овите, салонските или панорамските изложби, туку неа однатре ѝ е инхерентно да посочи на оние релевантни појави кои рефлектираат на ова време, кои го искажуваат и кои се допираат до општите ликовни трендови во светот.

● **Дали Ви беше тешко да одлучите кои автори ќе ги застапите на изложбата како претставници на најновите појави и движења во ликовната сцена кај нас и кои нивни дела?**

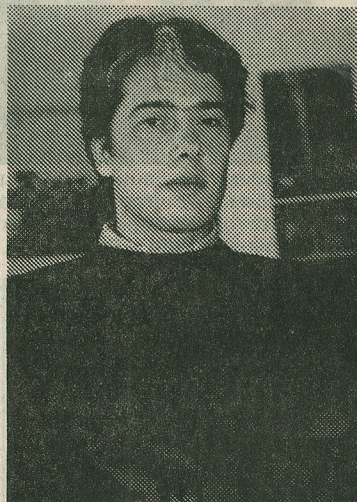
– Генерациски сум им близок и по сензибилитет припаѓам кон поголемиот број застапени уметници. Во текот на своето професионално формирање јас бев приврзан кон нив, ги следев од самиот почеток

Изложбата „Девет ипол: Нова македонска уметност“, чиј автор е нашиот соговорник, историчар на уметноста и директор на Музејот на современата уметност од Скопје, од публиката беше доживеана како ликовен настан на годината уште при самото отворање во петокот вечерта

– Најобично кажано, изложбата опфаќа автори главно од помладата генерација, кои на уметничката сцена стапија во текот на минатата деценија и во половината на оваа. Тоа донекаде го објаснува и насловот, иако самата бројка за мене беше повеќе еден апстрактен наслов кој требаше да побудува различни асоцијации. Во македонска уметност, особено во помладава, не може да се рече дека има обединувачки елементи. Истото важи и за светската сцена во последните децении ипол, па така овој додаток „нова македонска уметност“ дообјаснува дека станува збор за уметност која се појавува во овој период и којашто едноставно е една сцена, една ситуација, без одредена тема и тематизирање на делата.

на нивната работа, со голем број од нив сум личен пријател, што значи дека со сите сум имал разговори за нивната уметност, со секој сум ги делел дилемите и прашањата во однос на времето и стварноста. Воопшто не ми беше тешко да го направам изборот. Меѓутоа тука има и нешто повеќе од самиот избор како таков. Мојата цел беше да поттикнувам: да ги поттикнам самите автори кои се на изложбата и да ги поттикнам на размислување оние кои не се тука, пред сè најмладите. Тоа поттикнување води во насока на стимулирање на творештвото од една страна, и од друга, на желбата за поагресивно и поцврсто зафаќање и соочување со времето во кое живееме и во кое тие творат. Ова не го зборувам

случајно, бидејќи според моите согледувања, уметноста во Македонија бележи неколку основни проблеми: непродуктивност или мала продуктивност, изолација и самозадоволство од неа, губиток на чувство за пошироката стварност во која уметникот и уметноста егзистираат денес. А сето тоа во крајна линија доведува до слаб слух и чувство за вредностите кои што треба да ги создава таа уметност. Светот денес и одамна се менува брзо и нагло и ако сакаме и во уметноста да фатиме чекор со светот, навистина треба да реагираме на ова време и да создаваме сопствени вредности во овој наш амбиент. Нашите мали паланечки фестивали не можат да нè одведат далеку, ту-

Зоран Петровски

ку уште повеќе да не затворат. На изложбата, како што знаете, поканив гости од Загреб, Приштина и Софија – историчари на уметноста и уметници. Беше интересно како тие реагираа на презентираниот и на она што го знаат за македонската уметност.

● **Дали со бројката од 25 автори го исцрпите фондот автори чијшто придонес е евидентен на македонскиот ликовен простор?**

– Бројот на авторите можеше да биде можеби помал од овој, но веројатно не поголем. Затвореноста на нашата средина, како што веќе споменах, нè исправа пред проблемот на вредностите и на урамниловката која што се појаву-

ва поради овие состојби. Тоа значи дека кај нас секоја групна изложба го поставува проблемот, освен ако не е стриктно тематска, на правото на сите да учествуваат секаде. Такви искуства во Музејот имавме посебно минатата година со изложбата „Антологија на македонската уметност“ и речиси со секоја групна изложба што се случува кај нас. Тука мора да се каже дека луѓето кои работат во Музејот на современата уметност и пред сè ќе зборувам за себе, немаат никакви интимни и лични причини да преферираат едни наспроти други автори. Причините за преферирање произлегуваат исклучиво од согледувањето за дострелите на одреден уметник, за проблемите кои тој ги начува со својата уметност, од тоа колку е тој актуелен, свеж и нов во однос на уметноста денес.

● **Како успеавте да го реализирате овој обемен проект со оглед на глобално тешките материјални услови во културата?**

– Изложбата е навистина скапа и таа сè уште ќе изискува материјални средства, во поглед на каталогот и во поглед на бројните технички помагала кои се употребени. Но, според мене, оваа изложба чини многу повеќе во една техничка смисла. За мене лично беше предизвик да поставиме една сложена поставка и Музејот да го трансформираме во нешто што тој досега не бил да го исправиме пред задачата пред која не бил ставен порано. Всушност, задачата беше како со минимални средства да се совладаат тие сложени зафати. Ке го повториам она што многупати досега сме го тврделе и што се покажува како точно: МСУ е навистина професионална институција која може да излезе накрај и со најтешките задачи.

● **Планирате ли оваа изложба да ја прикажете и надвор од Скопје?**

– Веднаш ќе потенцирам дека изложбата има и експортен карактер и дека гостите кои што ги поканивме на отворањето, покажаа интерес за неа. Се надеваме дека со каталогот и опсежната документација ќе успееме да ја пласираме надвор. Тоа е и наша голема желба.